Ч. 211 Второкъ 21 вересня (3 жовтня) 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адмініотрація улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франковані.

Рекламаціи неопечатані вôльні вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвской“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвской“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Орґанізація автономічныхъ урядникôвъ повѣтовыхъ.

Ще въ р. 1890 поставивъ посолъ Ив. Гноиньскій въ Соймѣ внесенє, щобы Выдѣлъ краєвый розслѣдивъ, чи потрѣбно утворити спôльный фондъ емеритальный для урядникôвъ повѣтовыхъ и громадскихъ властей автономічныхъ та здавъ зъ того справу Соймови. П. Недѣльскій додавъ до того внесеня, щобы Выдѣлъ краєвый предложивъ Соймови проектъ одностайного статута орґанізаційного для автономічныхъ урядникôвъ повѣтовыхъ, яко службы краєвои, и проектъ статута емеритального для нихъ.

Щобы здати зъ тыхъ внесень справу Соймови, Выдѣлъ краєвый вôзвавъ передовсѣмъ выдѣлы повѣтовй, щобы нарадили ся надъ сими двома внесенями и сказали свою думку. До сеи хвилѣ 66 выдѣлôвъ повѣтовыхъ прислали Выдѣлови краєвому справозданя, зъ котрыхъ выходить, що лише 6 выдѣлôвъ пов. прилучило ся до внесеня п. Гноиньского; всѣ иншй уважають внесенє его неможливымъ до выконаня и рѣшучо неприхильно вôдносять ся до утвореня фонду емеритального для громадскихъ урядникôвъ. За те внесенє п. Недѣльского о переведеню орґанізаціѣ автономічныхъ урядникôвъ повѣтовыхъ, всѣмъ подобало ся и всѣ пôдперли его радо. Лише выдѣлы повѣтовй въ Лѣску, Ропчичахъ, Самборѣ и Збаражи, высказали ся неприхильно о нѣмъ.

Розслѣдивши весь матеріялъ, ухваливъ Выдѣлъ краєвый заявити ся передовсѣмъ противъ внесеия п. Гноиньского, що має на цѣли утворенє спôльного фонду емеритального для урядникôвъ повѣтовыхъ и громадскихъ властей автономічныхъ. Выдѣлъ краєвый каже, що нашй громады сѣльскй за бѣднй, а люде, зъ котрыхъ выбирає ся служба помôчна въ громадахъ сѣльскихъ, за мало надають ся до того, щобы для нихъ творити спôльный фондъ емеритальный.

Такожь не годить ся Выдѣлъ краєвый и зъ основною думкою внесеня п. Недѣльского, щобы всѣхъ автономічныхъ урядникôвъ выдѣлôвъ повѣтовыхъ обняти однымъ статутомъ орґанізаційнымъ, яко службу краєву. Бо въ такôмъ выпадку Выдѣлъ краєвый мусѣвъ бы жадати такои змѣны законôвъ, що перенесла бы право именованя урядникôвъ повѣтовыхъ и право дісціплінарного поступованя зъ ними на Выдѣлъ краєвый.

Такого обмеженя автономічныхъ правъ, застереженыхъ для повѣтовыхъ репрезентацій, Выдѣлъ краєвый не може зъ засады поручати. Крôмъ того й практичнй взгляды не промавляють за тымъ, бо для такъ великого числа краєвыхъ урядникôвъ, працюючихъ при выдѣлахъ повѣтовыхъ, теперѣшна орґанізація краєвои службы при Выдѣлѣ краєвôмъ не давала бы анѣ змоги переходу зъ часомъ на высшу посаду при Выдѣлѣ краєвôмъ, анѣ надѣѣ на полученє матеріяльного быту. Тому то й зъ тыхъ причинъ практичныхъ Выдѣлъ краєвый не поручає Соймови внесеня п. Недѣльского до принятя.

Однакъ зъ того не выходить, щобы Выдѣлъ кр. въ засадѣ протививъ ся орґанізаціи автономічныхъ урядникôвъ повѣтовыхъ. Зъ дослѣдôвъ люстраційныхъ комісій знає вôнъ браки и хибы въ урядованю выдѣлôвъ повѣтовыхъ и радъ бы тй недостачѣ усунути змѣною закона о репрезентаціяхъ повѣтовыхъ, безъ обмеженя автономічного права именованя повѣтовыхъ урядникôвъ и дісціплінарного поступованя зъ ними. Выдѣлъ краєвый думає передовсѣмъ, що концептовй, технічнй, рахунковй и касовй урядники выдѣлôвъ повѣтовыхъ повиннй мати вôдповѣдну кваліфікацію що-до образованя, котрого вымагає ся до одержаня посады въ повѣтовôмъ выдѣлѣ, и пôдъ тымъ взглядомъ годить ся зъ думкою, высказаною у внесеню п. Недѣльского.

Однакъ Выдѣлъ краєвый знає такожь, що абы сего услôвя кваліфікаціѣ держали ся при именованю урядникôвъ повѣтовыхъ, мусить се на будуче бути зазначене въ законѣ и длятого Выдѣлъ краєвый рѣшивъ предложити Соймови проектъ до змѣны §. 26 закона о репрезентаціяхъ повѣтовыхъ въ тôмъ напрямѣ, що на будуче Выдѣлъ краєвый въ порозумѣню зъ Намѣстництвомъ має означити, якй кваліфікаціѣ для кождои катеґоріѣ посадъ суть потрѣбнй, коли оставить ся вôдповѣдный обсягъ переходовый.

Выдѣлъ краєвый не вважає потрѣбнымъ змѣняти истнуючй приписы дісціплінарнй и службовй, натомѣсть уважає вôдповѣднымъ, — для заведеня одностайного урядованя въ бюрахъ выдѣлôвъ повѣтовыхъ выдати одностайну, всѣ выдѣлы повѣтовй обовязуючу, инструкцію маніпуляційну, котра управильнила бы весь внутрѣшный хôдъ урядованя въ канцеляріяхъ Выдѣлôвъ повѣтовыхъ и въ тôй цѣли постановивъ просити о вôдповѣдне порученє зô стороны Сойму.

Щобы выдѣламъ повѣтовымъ улекшити вышуканє вôдповѣдныхъ до службы повѣтовои урядникôвъ концептовыхъ, Выдѣлъ краєвый уважає пожаданымъ утворенє десяти посадъ концептовыхъ аплікантôвъ при Выдѣлѣ кр. зъ рôчною платнею 500 по 600 зр. Такй аплікванты мають вôдповѣдною кваліфікацією въ громадскôмъ бюрѣ и рахунковôмъ вôддѣлѣ Выдѣлу краєвого приспособити ся до службы при Выдѣлахъ пов., а щобъ дати имъ пôзнати, якй справы полагоджують выдѣлы повѣтовй, задумує Выдѣлъ кр. до кождои комісіѣ люстраційнои, высыланои для контролѣ громадскои и

ЛЮБКА.

Новеля — Ґі де Мопасана.

Я любивъ єѣ шалено! Въ чôмъ причина любови? Чудно се: не бачити въ свѣтѣ нѣчого бôльше, тôлько одно єство, не мати въ головѣ нѣчого бôльше, тôлько одну гадку, въ серци одно бажанє, а на устахъ тôлько одно имя: имя, що выходить безнастано зъ глубины душѣ, мовь вода зъ жерела, що пôдходить до устъ, вымовляє ся, повтаряє ся та шепоче ся безъ упину, наче молитву.

Не буду розказувати вамъ нашои исторіѣ. Любовь має єѣ однѣсѣньку, все ту саму. Я стрѣтивъ єѣ та й полюбивъ. Отъ и все. Я живъ цѣлый рôкъ єѣ любощами, въ єѣ обôймахъ, єѣ поглядомъ, єѣ одежею, єѣ мовою, окруженый, звязаный, та полоненый усѣмъ, що вôдъ неѣ походило, такъ, що я не знавъ, чи робить ся день, чи нôчь, чи я мертвый, чи живый, чи знаходжу ся на сѣмъ, чи на тôмъ свѣтѣ.

Ось она й умерла. Якъ? Не знаю, зовсѣмъ не знаю.

Одного вечера вернула домôвь перемокла, рано вже кашляла. Кашляла зъ тыждень, вкôнци лягла.

Якъ оно було дальше? Не знаю.

Лѣкарѣ приходили, записували, вôдходили. Принесли лѣкарства, сидѣлка зготовляла для неи напôй. Руки мала горячй, чоло палюче та вогке, а зôръ блискучій та сумный. Я до неи говоривъ, она менѣ вôдповѣдала. О чôмъ мы обоє балакали? Не знаю вже. Все позабувъ, все, все! Она вмерла. Дуже добре пригадую собѣ легке єѣ зôтхненє, зôтхненє легесеньке, слабеньке, та вже послѣдне. Сидѣлка сказала: „Ага! теперь уже знаю, знаю!“

Я не знавъ бôльше нѣчого, нѣчогѣсѣнько. Я бачивъ священика, що проголосивъ се слово: „Ваша любка“. Здавалось менѣ, що вôнъ собѣ глузує зъ мене. По єѣ смерти нѣхто не мавъ права того знати. Я его нагнавъ. Прийшовъ другій, миленькій та добрый. Я плакавъ, коли згадувавъ менѣ про неѣ.

Въ справѣ похоронôвъ дораджували менѣ на тысячнй лады. Я нѣчого не знаю. Пригадую собѣ лишень домовину, та стукôтъ, що походивъ вôдъ ударôвъ молота, коли тамъ єѣ клали. Охъ! мôй Боже!

Єѣ! у тôй ямѣ! Скôльки тамъ було людей, приятельокъ! Я освободивъ ся. Утѣкъ. Довго блукавъ ся по улицяхъ. Опôсля вернувъ домôвь. Другого дня выѣхавъ я въ подорожь....

Вчера вернувъ я назадъ до Парижа.

Коли оглянувъ свою комнату, нашу комнату, наше лôжко, нашй знаряды, цѣле мешканє, де лишило ся всьо такъ по єѣ смерти, якъ було за єѣ житя, оволодѣвъ мною такъ великій жаль, що я хотѣвъ вôдчинити вôкно и кинути ся на улицю. Годѣ було лишатись довше середъ тыхъ знарядôвъ, середъ мурôвъ, що єѣ окружали та хоронили, що мусѣли мѣстити въ своихъ незамѣтныхъ щелинахъ тысячѣ атомôвъ зъ єѣ тѣла та вôддыху. Я вхопивъ капелюхъ, щобъ выйти. Наближаючись до дверей, переходивъ я въ сѣняхъ по при велике зеркало. Въ нѣмъ оглядала она себе, щоденно при выходѣ, вôдъ стôпъ до головы, щобы переконати ся, чи одежа лежить хорошо, доладно та безъ похибокъ и то вôдъ шнурованыхъ черевичкôвъ ажь до вычесаного волося.

Я задержавъ ся вôдъ разу передъ зеркаломъ, що тôлько разôвъ єѣ вôдбивало. Такъ часто, такъ часто; оно доконче мусѣло задержати єѣ образъ.

Я пристанувъ дрожачи, встромивъ у шкло очи, у шкло гладке, бездонне, пусте, що мѣстило въ собѣ єѣ цѣлу, мовь отъ теперь мене, мôй пристрасный взôръ. Здавалось менѣ, що я любивъ се зеркало, — доторкнувъ ся, — було зимне! Ой! спомины! спомины! зеркало повне болю, зеркало палюче, живе, страшне, скôлько менѣ горя нанесло! Щасливй люде, котрыхъ серце, мовь се зеркало, де перелѣтають и щезають образы, забуваѣ все, що въ нѣмъ було, що коли лучилось, все, що своими чувствами и любовію оглядало та подивляло! Страшно терплю!

Оголомшеный выйшовъ я, та безъ свѣдомости й волѣ поплѣвъ ся на кладовище.

повѣтовои господарки, придѣляти одного концептового аплѣканта въ характерѣ протоколянта краєвои комісїѣ люстрацїйнои. Загально знана рѣчь, що нинѣ секретарѣ Выдѣлôвъ повѣтовыхъ, що мають унїверситетске образоване, уважають свои посады за переходовй и при першôй лучшôй нагодѣ переходять до званя нотарїяльного або адвокатского. Дѣє ся се для того, що сй люде не бачать для себе при выдѣлахъ повѣтовыхъ нѣякои красшои будучности анѣ забезпеченя на старôсть и длятого мусять шукати собѣ красшого хлѣба. Щобы тому зарадити, думає Выдѣлъ краєвый, що выдѣлы повѣтовй повиннй передовсѣмъ старати ся зыскати такихъ людей бôльшими платнями, запевненемъ емеритуры и помочею для вдôвъ и сиротъ по нихъ.

Выдѣлъ краєвый зô своєѣ стороны думає жадати перше, щобы повѣтовй урядники автономічнй мали вôдповѣдну высшу кваліфікацію, чимъ посередно сподѣває ся пôднести значенє тыхъ урядникôвъ; друге: задуметь запропоновати Соймови зрôвнанє урядникôвъ повѣтовыхъ въ краєвыми о стôлько, щобы лѣта, проведенй въ повѣтовôй службѣ автономічнôй, були почисленй до лѣтъ службы краєвои, если урядникъ выдѣлу пов. переходить до службы краєвои и на оборотъ.

Друге внесенє Выдѣлу краєвого, що має бути предложенє Соймови, має на цѣли безпосередну вынагороду тыхъ старшихъ урядникôвъ повѣтовыхъ, котрй довгй лѣта добре служили. Кôльканайцяти найстаршимъ секретарямъ хоче Выдѣлъ краєвый давати личнй додатки зъ краєвого фонду, если Соймъ на се згодить ся. Такій выдатокъ бувъ бы невеликій, а мôгъ бы заохотити людей до працѣ на автономічнôмъ поли.

Переглядъ политичный.

У вѣденьскôмъ Vaterland-ѣ появивъ ся рядъ статей о справахъ ческихъ. Авторство тыхъ статей приписують знаному загально историкови и членови Палаты панôвъ баронови Гельфертови. Тй статѣ зробили въ Чехіи сильне враженє. Авторъ пояснивъ добре станъ старочехôвъ и молодочехôвъ, именно выказавъ великй користи, якй давала Чехамъ угода ческо-нѣмецка зъ р. 1890. Рїґеръ такожь все ще думає, що та угода користна для Чехôвъ. Часописи староческй, котрй досить часто писали на ладъ Молодочехôвъ, теперь вôдзываютъ ся уже вôдповѣднѣйше. Очевидно подѣѣ зъ 12 вересня вытверезили бодай Старочехôвъ.

Посолъ зъ Вѣдня Едвардъ Зісъ здававъ справу зô своєѣ дѣяльности передъ выборцями и такъ сказавъ о послѣдныхъ подѣяхъ въ Монархіи: „Староческе сторонництво упало, бо занадто пôдлещувало ся правици; Молодочехôвъ загнали за далеко въ противну сторону. Зъ того повиннй мы выснувати науку, що кожде политичне сторонництво въ Австріи мае зъ кождои стороны докладно означенй границѣ и що якъ небезпечно йти за змаганями товпы, такъ небезпечно держати ся довготревалого опортунизму“. Професоръ Зісъ противный заведеню загального голосованя, бо та система не усуває репрезентаціѣ интересôвъ — тай досвѣды въ Нѣмеччинѣ, де єсть загальне голосованє, не свѣдчать добре о нѣмъ.

Послѣдными днями зôбрали ся у Львовѣ выборцѣ и выслухали кандидатскои мовы Генрика Реваковича, редактора Kurjer-a lwowsk-ого, та интерпелювали єго въ рôжныхъ справахъ. П. Ревакович заявивъ, що хочь єму годѣ мѣрити ся зъ дромъ Смолькою, по котрôмъ вôнъ мавъ бы бути наслѣдникомъ, та всежь мае надѣю, що зможе гôдно заступати щоденнй интересы выборцѣвъ краю. Рѣшивъ ся вступити до Кола польского на выпадокъ выбору и йти зъ нимъ, хиба въ конечнôй потребѣ жадавъ бы для себе такои свободы слова, яку дôставъ п. Бльохъ, коли боронивъ жидôвъ. Єсть за рôвноуправненемъ Русинôвъ. — П. Луцикъ, сотрудникъ „Галичанина“, сказавъ, що Русины будуть голосувати за Ревакович емъ.

Часописи оголосили дословно телеґраму цѣсаря нѣмецкого и вôдповѣдь Бісмарка, котрыми они оба погодили ся. И зачали собѣ всѣ пояснити, чи то они погодили ся, такъ лишь зъ чемности, чи може згода ихъ мае таке значенє, що се цѣсарь хотѣвъ почтити Бісмарка за єго давнй заслуги. Теперь коли депеши знанй, всѣ толкують с бѣ ихъ такъ, що на пôдставѣ ихъ годѣ якісь комбінаціѣ робити, бо то лишь найзвычайнѣйша чемность и бôльше нѣчого. Зъ другои стороны кажуть, що цѣсарь и Бісмаркъ все ще пишуть до себе письма, котрй — може бути — мають и значенє политичне.

Новинки.

Львôвъ дня 2 жовтня.

— **П. міністеръ просвѣты** позволивъ рескриптомъ въ дня 7 вересня 1893 на установленє въ р. 1894 окремыхъ ц. к. окружныхъ инспекторôвъ школьныхъ въ повѣтахъ Рава, Хшанôвъ, Мостиска, Гусятинъ и Борщѣвъ и на именованє дальшихъ 13 окружныхъ инспекторôвъ школьныхъ, яко урядникôвъ IX клясы ранґи пôсля закона въ 8 червня 1892 ч. 92.

— **Испытъ официрскій у Львовѣ** вложили: Адамъ Вільгельмъ, Балько Романъ, Бѣльскій Станіславъ, Чоловскій Болеславъ, Черминъ Отто, Давкша Иванъ, Домбровскій Стан., Дембицкій Ив., Дзержиньскій Фр., Дукетъ Вол., Добровольскій Стан., Федоровичъ Волод., дръ Фінклеръ Левъ, Галлеръ Стан., Янковскій Адольфъ, Кернеръ Сидôръ, Колякъ Вінк., Клакъ Вікторъ, Яґельскій Вол., Малишь Евґ, Малєкъ Едвардъ, Пекель Гуґ., Посцішіль Бойоміръ, Райснеръ Людвикъ, Найдемъ Вол., Рась Осипъ, Слонецкій Викторъ, Стойовскій Стан., Заклѣка Тома, Загродниковъ Вінк. и Желеньскій Стан. Десять не здало испыту, а 8 вôдступило, значить разомъ великій процентъ такихъ, що мусять другій рôкъ служити.

— **До ґімназіи брôдскои** записало ся було въ початкомъ минувшого року школьного 511 ученикôвъ звычайныхъ, 10 приватистôвъ и 8 надзвычайныхъ. Въ роцѣ перестало ходити 85 ученикôвъ. Що-до вѣроисповѣданя було: 100 греко кат., 133 римо-кат., 203 жидôвъ и 2 протестантôвъ. Клясифіковано 416 ученикôвъ, а въ нихъ одержало 19 степень першій въ вôдзначенємъ, 297 степень першій, 38 степень другій, 10 степень третій, а 52 поправку.

— **Холєра.** Дня 28 и 29 вересня захорувало въ Галичинѣ 35 осôбъ, выздоровѣло 15, а померло 26.

Бозъ зацвивъ 30 вересня! Теперѣшный рôкъ цѣкавый; въ однôй половинѣ Европы була спека и посуха, въ другôй слота и зимно. Се зимно мало такій вплывъ на декотрй дерева, що листє скорше опало въ нихъ. Колижь теперь настали днѣ яснй и сякъ-такъ теплй, богато деревъ пукає якъ на веснѣ. Дня 30 вересня приславъ п. Тинецкій, директоръ лѣсничои школы у Львовѣ, до однои редакціѣ галузку перского бозу зъ цвѣтами; цвѣтôвъ тыхъ мало, але они зовсѣмъ звычайнй. Буває, що въ осени каштаны цвитуть, але щобы бозъ цвивъ въ осени, мы ще не чували.

— **Огнѣ.** Въ Передбôрю въ пов. яворôвскôмъ погорѣвъ Гринько Твердохлѣбъ; шкода выносить 560 зр. и не була обезпечена. — Въ Горичахъ въ пов. ясліскôмъ згорѣло 9 загородъ селяньскихъ, вартости 5.700 зр.; въ Равѣ двѣ загороды Солотвиньского и Гуляка, вартости 1300 зр. Будынки не були обезпеченй. — У Воли мѣховôй въ лѣскôмъ повѣтѣ згорѣли загороды селянъ: Гриця Стеця, Федора Блощака, Ив. Лѣщака и Стан. Дичка. Шкода выносить звыше 6000 зр, а була обезпечена лише на 100 зр. — Въ Настасовѣ въ дворѣ згорѣла стайня, а въ нѣй 56 штукъ рогатои худобы и коней, власнôсть посесора Ґльоґера. Шкода въ худобѣ не була асекурована, выносить 5500 зр., а стайня була обезпечена на 5000 зр.

Тамъ вôднайшовъ єѣ могилу, зовсѣмъ просту, мармуровый хрестъ зъ симъ написомъ: „Она любила, була люблена и вмерла“.

Она тамъ, тамъ глубоко, гниє! Ой недоленько моя! Я похиливъ голову и хлипавъ. Тамъ стоявъ я довго, довго. Ажь запримѣтивъ, що надôйшовъ вечѣръ. Тодѣ оволодѣла мною якась чудна та шалена жадоба, жадоба очайдушного коханка. Я хотѣвъ лишити ся при нѣй цѣлу нôчь, послѣдну нôчь, щобы плакати на єѣ могилѣ. Але мене тутъ побачуть, выгонять. Щожь вдѣяти? Треба вхопитись пôдступу. Я пôдвѣвъ ся, та ставъ блудити по сѣй країнѣ духôвъ. Усе йшовъ, та йшовъ. Малесенько ту мѣсця въ порôвнаню до сего, де жиє ся! А таки о скôлько бôльше мертвыхъ нѣжь живыхъ. Треба намъ высокихъ домôвъ, улиць, богато мѣсця для чотырехъ поколѣнь, що оглядають въ тôмъ самôмъ часѣ день, пють воду зъ жерелъ, вино зъ винниць та ѣдять хлѣбъ зъ пôль.

А для всѣхъ поколѣнь умершихъ, для всѣхъ клясъ суспôльности ажь до насъ, майже нѣчого не треба, одно поле — майже нѣчого! Земля ихъ приймає, забуте змазує. По вась уже!

На кôнци уживаного кладовища запримѣтивъ я опущене вже мѣсце, де старй покôйники мѣшали ся зъ землею, де хресты самй гнили, а де положать завтра послѣдныхъ прибувшихъ. Городъ сей сумный та величавый, живленый тѣломъ людскимъ, переповненый бувъ буйными рожами, здоровыми и чорными кипарисами.

Я тамъ бувъ однѣсѣнькій якъ палець. Притуленый до зеленого дерева, сховавсь я цѣлый мѣжь грубй та понурй гиля. Я ждавъ та причепивъ ся до пня, мовь корабельникъ до берега, що зъ розбитого корабля своє жите спасає.

Надôйшла чорна, темна нôчь, ажь тодѣ покинувъ я свôй сховокъ, ставъ ити легко, повôльною, тяжкою ходою, по тôй земли повнôй покôйникôвъ.

Я блудивъ довго, предовго. А єѣ не замѣтивъ. Ишовъ зъ простертыми руками та отвореными очима, не находивъ єѣ, а по дорозѣ товкъ объ могилы руками, ногами, колѣнами, грудьми, навѣть головою. Я мацявъ, мовь слѣпець, що шукає дороги, я доторкавъ ся каменя, крестôвъ, зелѣзныхъ штахетôвъ, вѣнцѣвъ зô шкляныхъ та зôвялыхъ цвѣтôвъ! Читавъ имена пальцями, пересуваючи ними по буквахъ. Що за нôчь! що за нôчь! А єѣ таки не вôднайшовъ!

Нѣ зôрки однои! Що за нôчь! Я боявъ ся, боявъ ся дуже на тыхъ тѣсныхъ стежкахъ, мѣжь двома рядами могилъ! Могилы! могилы! могилы! Непрорывно могилы! На право, на лѣво, передъ мною, довкола мене, всюды могилы! Я усѣвъ на однôй зъ нихъ, бо годѣ вже було дальше ити, такъ колѣна угинались пôдо мною. Я чувъ, що серце мое било ся. Чувъ такожь щось другого! Що? шумъ глухій, неозначеный! Чи въ сю непрозору нôчь помѣшало ся менѣ въ головѣ, чи сей шумъ выходивъ зъ пôдъ таємнои землѣ, землѣ засѣянои людскими тѣлами? Я оглянувъ ся вокругъ себе!

Якъ довго тамъ стоявъ? Не знаю. Обезсиленый зô страху, пяный зъ тревоги, готовъ бувъ я кричати, готовъ навѣть умерти.

Наразъ мелькнуло менѣ передъ очима, що мармурова плыта, на котрôй я усѣвъ, порухала ся. Такъ, зовсѣмъ певно, она ворухнулась, мовь бы єѣ хто пôдносивъ. Однымъ скокомъ кинувъ ся я на сусѣдну могилу и зъ вôдтамъ бачивъ, справдѣ бачивъ, якъ камѣнь, ино що мною покиненый, обернувъ ся на право; а вказавъ ся вмерлець, нагій кôстякъ, що зô свого згорбленого хребта камѣнь зсунувъ. Я бачивъ, бачивъ дуже добре, хочь нôчь була глуха. На хрестѣ можна було вычитати:

„Ту спочиває Яковъ Оліванъ, умеръ въ 51 роцѣ житя. Любивъ родину, примѣрный и чесный, заснувъ въ Бозѣ“.

Вмерлець и собѣ читавъ напись надъ своєю могилою. Опôсля пôднявъ зъ дороги камѣнець, малый кôнчастый камѣнець, и почавъ старанно сй слова выскробувати. Ставъ ихъ нищити повôльно, оглядаючи пустыми очима те мѣсце, де они що лише були вырытй; а кôнцемъ кости, що становила єго суть, писавъ огнистй буквы, подôбнй до лінїй, зробленыхъ потягненемъ сѣрника по мурѣ:

„Ту спочиває Яковъ Оліванъ, умеръ въ 51 роцѣ житя. Вôнъ прискоривъ своєю жорстокостю смерть батька, щобы стати єго наслѣдникомъ, мучивъ жѣнку, катувавъ дѣти, обманювавъ сусѣдôвъ, кравъ коли тôлько мôгъ и умеръ негодяємъ“.

— **Зô скôльскои верховины** доносять, що сей рôкъ представляє ся для тамошного населеня дуже сумно Слота погноила одну часть сѣна, а другу забрали зъ сѣножатей воды гôрскихъ потокôвъ. Ажь теперь зачали ся тамъ жнива, а що найгôрше то се, що вôвсы и ярина цѣлковито зеленѝ, такъ що тяжко ихъ збирати. Старшѝ люде говорять, що передъ 30 лѣтами було такъ само, т. є. снѣгъ припавъ хлѣбъ, а морозъ заморозивъ такъ, що нѣчого не було.

— **Самосудъ.** Зъ Равы рускои пишуть намъ: Дня 21 с. м. по полудни въ Камѣнцѣ Помлыновѣ згорѣвъ оденъ дôмъ. Нѣчо бы въ тôмъ не було незвычайне але я писавъ уже вамъ, що въ тôмъ присѣлку за короткій часъ разъ по разъ були огнѣ, кôлька загородъ уже згорѣло, а годѣ було найти причину. Селяне тамошнѝ подозрѣвали господаря Миколу Бучму о пôдпалене и его навѣть увязнено, але судъ не мôгъ ему доказати злочиньства и его увôльнено. Пôдозрѣвали они его на тôй пôдставѣ: Жѣнка будника зелѣзничого въ Камѣнцѣ-Мощанѣ, котру уважають за ворожку, розмавляла въ людьми по тôмъ последнôмъ огни и въ своѣй мудрости сказала, що Микола Бучма чоловѣкъ несамовитый и виненъ всѣмъ огнямъ. Людямъ не треба було бôльше доказовъ. Въ ночи по тôмъ огни зôбрало ся бôльше число селянъ, напали на дôмъ Костя Вовка, въ котрôмъ Бучма ночувавъ, выволѣкли его на двôръ и забили на смерть. Отъ вамъ нашъ доморослый лінчь — самосудъ...

— **Смерть въ огни.** На фôльварку въ Бабинѣ на Буковинѣ селянка Тацька Даниленичева лишила въ хатѣ чотиролѣтну дитину, а сама десь вышла. Дитина бавила ся сѣрниками и пôдпалила. Огонь скоро придушено, але дитина згорѣла вже въ огни.

— **Нещасный мужь.** Въ Тереблестіє на Буковинѣ живъ селянинъ Францъ Журовскій. Три разы женивъ ся вôнъ у своимъ житю и зъ жадною жѣнкою не живъ довше, лише по кôлька мѣсяцѣвъ, бо все ему вмирали. Тому три мѣсяцѣ оженивъ ся вôнъ четвертый разъ и знову не на довго, бо тому тыждень, молоденька жѣнка его померла. Се довело нещасного вдôвця до такои розпуки, що ножемъ пôдрѣзавъ собѣ горло, мучивъ ся черезъ кôлька днѣвъ, а вкôнци также и самъ померъ.

— **Замѣсть доньки — мати.** Въ Варшавѣ жила собѣ вдова, котра мала незгôршу каменичку и доньку, а донька знову мала судженого, гарного молодця, котрого любила и за котрого думала выйти. Пара була добрана и навѣть довгоязыкѝ сусѣдки не мали їй нѣчого закинути. Здавало ся, що молодымъ не стоить нѣчо на перешкодѣ, и они спокôйно ждали на день вѣнчаня. Коли панна згодила ся на все, суджений пôшовъ на раду до матери еѣ. Що они собѣ балакали, нѣхто не знає, досыть, що прийшла недѣля и люде почули заповѣди, що той молодець женить ся — зъ вдовою Н., мамою своеѣ панны Донька выѣхала заразъ на день до своякôвъ на село, а сорокъ и кôлькалѣтна вдова справила собѣ тому кôлька днѣвъ весѣлє въ молодцемъ, бувшимъ судженымъ своеѣ доньки. Довгоязыкѝ сусѣдки мали теперь о чôмъ балакати и доскулили „молодôй парѣ" такъ, що мусѣла перепровадити ся на инше мѣсце.

— **Просвѣта въ Болгаріи.** Передъ 30 лѣтами не було ще въ Болгаріи нѣ одноѣ школы народнои и читати можна було научити ся хиба въ монастири або вôдъ якого богатого чоловѣка. Ажь зъ початкомъ семого десятилѣтя почала выховувана за границею молодѣжь болгарска засновувати школы, при чôмъ руководила ся не лише потребою просвѣты народа, але й політикою, щобы просвѣтою приготовити нарôдъ до выволеня зъ пôдъ турецкого ярма. Теперь має Болгарія на $3^1/_2$ міліона населеня, 4200 школъ народныхъ, 186 высшихъ школъ народныхъ по мѣстахъ, 3 ґімназіи, 7 школъ реальныхъ, 11 ґімназій жѣночихъ, 6 институтôвъ педаґоґічныхъ, 1 академію торговельну, 2 академіѣ рôльничѝ, 1 школу выробу вина и 1 університетъ. Проґрамы ґімназій и школъ реальныхъ уложенѝ на взорецъ проґрамъ такихъ заведень за границею, але мають деякѝ рôжницѣ. Въ ґімназіяхъ выкладають крôмъ предметôвъ иншихъ також гиґієну и науки суспольнѝ, т. є. основы законодавства державного и цивільного та економію суспôльну.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** повѣдомлює, що почавши вôдъ дня 1 н. ст. жовтня переходити будуть возы до спаня при поѣздахъ поспѣшныхъ Н-ры 1 и 2 мѣжь Краковомъ а Пôдволочисками, натомѣсть знесеный буде зô згаданымъ днемъ безпосередный курсъ возôвъ до спаня межи Краковомъ а Сучавою, а взглядно Черновцями при поѣздахъ поспѣшныхъ н-ры 1/301 и 302/2.

Скôнчивши писати, нерухомый вмерлець оглядавъ свою роботу. Я обернувъ ся та замѣтивъ, що всѣ могилы вôдчиненѝ и усѣ покôйники зъ нихъ повыходили, та змазували на памятнику брехнѣ, написанѝ свояками, щобъ привернути правду. И я побачивъ, що всѣ они каты та вороги своихъ ближнихъ, люде безъ чести, притворники, брехуны, обманцѣ, клеветники, завистники, що тѝ добрѝ батьки, вѣрнѝ супруги, прелюбенькѝ сыны, сѝ молодѝ непорочнѝ дѣвицѣ, сѝ чеснѝ торговцѣ, сѝ мужѣ та бездоганнѝ жѣнки, що всѣ они крали, обманювали та робили всякѝ соромливѝ та огиднѝ вчинки. Всѣ писали, въ тôмъ самôмъ часѣ, при входѣ ихъ вѣчного дому, безпощадну, страшну, святу правду, котрои нѣхто на земли не знає, або лишень удає, що не знає.

Я думавъ, що й *она* повинна еѣ надъ своєю могилою выписати. Безъ тревоги бѣжу помѣжь напôвъ вôдчинеными могилами, помѣжь трупами та костяками; я йшовъ до неѣ певный, що й еѣ найду. Пôзнавъ еѣ зъ далека, хочь не бачивъ ослоненого смуткомъ лиця. На марморовôмъ хрестѣ, де ино що читавъ я: „Она любила, була люблена и вмерла", завважавъ я напись: „Одного дня вышла, щобы обманити свого милого, перестудила ся вôдтакъ и мерла".

Слѣдуючого дня пôднесли мене безъ памяти побôчь одноѣ могилы....

С. М.

ТЕЛЕГРАМЫ

Вѣдень 2 жовтня. Вчера вôдбули ся въ Пенцінґъ зборы робôтниць, котрыхъ було звышь 2000. Проводила панна Двожакъ. Принято резолюцію, що всѣми силами будуть старати ся о заведене загального голосованя.

Будапештъ 2 жовтня. Віцепрезидентъ палаты пословъ Олекса Боркошь скочивъ вчера рано зъ другого поверха и забивъ ся на мѣсци.

Римъ 2 жовтня. Зъ пôвнôчнои Италіи доносять о повеняхъ. Межи Болонією а Фльоренцією шляхъ зелѣзницѣ перерваный.

Оповѣстка.

Вже вôдъ давна завзывано зô всѣхъ сторôнъ нашого краю до выданя въ рускôй мовѣ Збôрника законôвъ адміністраційныхъ, т. є. пôдручника, котрымъ можна бы послугувати ся въ справахъ: громадскихъ, шкôльныхъ, конкуренційныхъ, выборчихъ, дороговыхъ и иншихъ, котрѝ нашимъ громадянамъ найбôльше потрѣбнѝ.

Такій збôрникъ уложивъ я и выдавъ. Збôрникъ сей мѣстить въ собѣ: 1) вôдозву до родимцѣвъ, 2) постановы законнѝ що до рускои мовы въ Галичинѣ и на Буковинѣ, 3) розпорядженя выданѝ на користь руского обряду, 4) законъ громадскій, 5) ординацію выборчу для громадъ, 6) законъ о обшарахъ двôрскихъ, 7) законы шкôльнѝ, 8) законъ конкуренційный, 9) законъ дороговый, 10) законъ полевый, 11) законъ о заступництвѣ повѣтовôмъ, 12) повѣтову ординацію выборчу, 13) жовтневу конституцію, лютовый патентъ зъ основнымъ закономъ про статутъ краєвый и ординацію соймову, 14) про статутъ краєвый, 15) соймову ординацію выборчу, 16) якъ поступати при выборахъ? 17) списъ соймовыхъ округôвъ выборчихъ въ рускôй части Галичины зъ поданємъ числа выборцѣвъ до Сойму и до Рады державнои въ кождôй поодинокôй громадѣ, 18) рôжнѝ формы правлѣня, 19) законъ основный о репрезентаціи державнôй, 20) ординацію выборчу Рады державной, 21) державный законъ основный про загальнѝ права горожанъ, 22) законъ о охоронѣ особистои свободы, 23) законъ о охоронѣ права домашного, 24) законъ о товариствахъ и 25) законъ про право збору.

Книжка тая, складає ся зъ 35 аркушѣвъ друку и коштує оправлена зъ рекомендованою посылкою почтовою 2 зр.; повинна находити ся въ кождôй канцеляріи громадскôй и можна еѣ замовити у пôдписаного найлѣпше чеками щадницѣ почтовои, котрѝ можна дôстати въ кождôмъ урядѣ громадскôмъ, рускои части краю. На тôмъ чеку треба тôлько въ означенôмъ мѣсци на картѣ зложеня пôдписати ся и зложити на найблизшôй почтѣ 2 зр. безъ нѣякои оплаты почтовои, а я по одержаню того чека сейчасъ замовлену книжку безъ жадныхъ дальшихъ коштôвъ для замовляючого вôдошлю.

Хто замовить вôдъ разу 10 примѣрникôвъ, одержить одинъ примѣрникъ даромъ.

Згаданый Збôрникъ законôвъ адміністраційныхъ можна также дôстати за оплатою 2 зр. въ кождôй аґенціи Товариства взаимныхъ обезпеченъ „Днѣстеръ", а въ канцеляріи Товариства „Просвѣта" и въ книгарни Ставропигійскôй у Львовѣ по 1·80 за оправный, а по 1·60 за зброшурованый примѣрникъ.

У Львовѣ въ вересни 1893.

Дръ Дамянъ Савчакъ, членъ Выдѣлу краєвого.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный вôдъ 1 червня 1893. пôсля львôвск. год.

Вôдходять до

	Поспѣшный		Особовый			
Кракова	3·01	**10·41**	**5·26**	11·11	**7·36**	—
Пôдволочискъ	6·44	3·..	10·16	**11·11**	—	—
Пôдвол. Пôдзам.	6·54	3·32	10·40	**11·33**	—	—
Черновецъ	6·36		10·36	3·31	**10·56**	
Стрыя	—		10·26	7·21	3·41	**8·01**
Белзця.			9·56	**7·21**	—	—

Приходять зъ

	Поспѣшный		Особовый			
Кракова	3·08	6·01	**6·36**	**9·41**	9·35	—
Пôдволочискъ	2·48	**10·02**	**6·21**	9·46	—	—
Пôдвол. Пôдзам.	2·34	**9·46**	9·21	5·55	—	—
Черновецъ	**10·10**		**7·11**	7·59	12·51	—
Стрыя	—		**1·08**	9·06	**9·52**	**2·38**
Белзця.	—	—	8·16	5·26	—	—

Числа товстѝ, означають пору нôчну вôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мін. рано.

Часъ поданый пôсля годинника львôвского, вôнъ рôзнить ся о 35 мінутъ вôдъ середно-европейского (зелѣзничого): коли на зелѣзници 12 год., то на львôвскôмъ годиннику 12 год. и 35 мін.

За редакцію вôдповѣдає **Адамъ Креховецкій**

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнî“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ также для „Ґазеты Львôвскои“ принимае лишь „Бюро Дневникôвъ“ Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де также знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.